

สรุปสาระความรู้

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม
เพื่อป้องกันการทุจริต และผลประโยชน์ทับซ้อน ครั้งที่ ๒
เรื่อง คุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกการเป็นข้าราชการที่ดี
วันศุกร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

จัดโดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting



คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คุณคนเห็นว่าดีงามมาก มีประโยชน์มากและเลวน้อย มีประโยชน์น้อย ในกาลเทศะหนึ่งๆเช่น ความเอื้อเฟื้อความอดทน ความขยันขันแข็งความซื่อสัตย์ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ การมีระเบียบวินัย เป็นต้น สิ่งที่เป็นคุณธรรม ในแต่ละสังคมอาจจะแตกต่างกัน การที่ บุคคลในสังคม จะเห็นว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา และการศึกษาของสังคม นักวิชาการจึงเห็นว่าควรนำเอาคุณธรรมในสังคมหนึ่ง

ไปยึดเยียดตัดสิน คุณธรรมอีกสังคมหนึ่งย่อมไม่เหมาะสมซึ่งโดยส่วนมากแล้ว คุณธรรมมักมีความเกี่ยวข้องกับ หลักทางศาสนา อย่างไรก็ตาม ลักษณะบางด้านอาจเป็นได้ทั้งคุณธรรมและค่านิยมในเวลาเดียวกัน เนื่องจาก สังคมเห็นว่าลักษณะด้านนั้นเป็นสิ่งที่ดีงามและมีความสำคัญมากด้วย

จริยธรรม คือ ประมวลความประพฤติหรือธรรมที่ควรประพฤติให้สอดคล้องกับความ ถูกต้อง ดีงาม ตามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา

จรรยาบรรณ หมายถึง กรอบของความประพฤติหรือมาตรฐานด้านจริยธรรมในการทำงาน ในแต่ละองค์กร เช่น บริษัท ห้างร้าน ธนาคาร รัฐวิสาหกิจ แพทย์ทนายความ วิศวกร สถาปนิก ครูอาจารย์ การ ที่จะรู้ว่าไม่มีคุณธรรม ไม่มีจริยธรรม หรือผิดจรรยาบรรณ ไม่จำเป็น ต้องให้ใครมาคอยตรวจสอบเพียงแค่อาม ตัวเองว่าสิ่งที่เรากระทำประพฤติหรือปฏิบัติอยู่นี้

๑. เป็นการกระทำที่ถูกต้องดีงามหรือไม่
๒. สังคมยอมรับหรือเปิดเผยกับสังคมหรือไม่
๓. เป็นการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงดีงามของตนเองหรือองค์กร หรือสถานที่ ทำงาน อยู่หรือไม่ คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่กว่ากฎหมาย เพราะเป็นเรื่องของ จิตใจที่อยู่ภายในเป็นเรื่องของความสำนึกรับผิดชอบชั่วดีต่อตัวเอง ครอบครัว ที่ทำงาน ต่อสังคม และประเทศชาติ

★ หลักคุณธรรมสำหรับข้าราชการ ★

๑

การนำหลักธรรมมาไปใช้ในการให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ มีความอดทน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตาธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีของหน่วยงานของรัฐ

๒

การมีจิตสำนึกที่ดีงามในการให้บริการ ข้าราชการทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้บริการในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชนโดยรวมจึงจำเป็นต้องมีจิตสำนึกที่ดีงามในการให้อำนวยความสะดวก และให้บริการประชาชน ถ้าหากข้าราชการทำได้ก็เชื่อได้ว่าจะช่วยสร้างความเจริญ และยกมาตรฐานของประเทศให้สูงขึ้น

๓

การวางตัวให้เหมาะสม ข้าราชการไม่ควรทะเลาะทแยงอยากจะมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างหรูหราโอ้อ่า ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย หรือกินดื่ยอยู่ด้อย่างเกินความพอดี รู้จักใช้จ่ายแต่เพียงพอ รู้จักประหยัด

๔

การไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งไปแสวงหาผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๕

การพบปะเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเอาใจใส่ทุกข์สุขและรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน และริบหาทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

๖

การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้าราชการไม่ควรปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าวเพื่อให้ผู้อื่น หรือประชาชนเข้าใจผิดโดยมุ่งหวังผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๗

การแสดงความรับผิดชอบในการบริหารงานผิดพลาด ข้าราชการควรแสดงความรับผิดชอบตามควรแก่กรณี เช่น ลาออกจากตำแหน่ง เมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาดอย่างร้ายแรง

แนวทางการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการ

๑. สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนในการควบคุม ตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญของการประพฤติมิชอบในวงราชการมาจากข้าราชการ บางส่วนขาดจริยธรรม ซึ่งอาจเรียกว่า จิตใจ จิตสำนึก โดยจริยธรรมมีส่วนสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมหรือ การปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒. สนับสนุนให้ดำเนินคดี และลงโทษข้าราชการที่ประพฤติมิชอบตามบทบัญญัติของ กฎหมายอย่างเคร่งครัดเข้มงวด และรวดเร็วโดยดำเนินการกับข้าราชการทุกระดับ

๓. ไม่สนับสนุนค่านิยมของข้าราชการที่มีอยู่ในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ประเทศ เช่น ค่านิยมของการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ, ค่านิยมที่ยึดถือระบบพวกพ้องในทางมิชอบ, ค่านิยม ที่ต้องการเป็นเจ้าของคนขายคน เป็นต้น

ผู้บังคับบัญชาควรประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการ

๑. เป็นคนสุจริต และไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตอย่างเด็ดขาด โดยควรละเว้น ความชั่ว หรือ บริหารจัดการ ปฏิบัติงานด้วยความสุจริต

๒. เสียสละประโยชน์และความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม

๓. ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่อย่างภาคภูมิใจ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และมีจรรยาบรรณ

๔. มีเมตตาริจิต ครอบคลุมถึงการมีมารยาท ความสุภาพ เอื้อเฟื้อ มีอัธยาศัย และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

๕. ทำตัวให้เป็นที่ยอมรับหรือให้ได้รับความศรัทธาจากประชาชน

๖. เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ และรู้จักพอ

๗. สนับสนุนและยกย่องเป็นคนดี

๘. มีความเป็นผู้เชี่ยวชาญ และนำหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการ และใน การประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี

๙. ปฏิบัติราชการในลักษณะที่แสดงถึงความเป็นมืออาชีพ และสามารถปฏิบัติงาน เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. มิใช่เป็นเพียงผู้นำในการบริหารงาน แต่ควรเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูงกล้าที่จะเป็นผู้นำ และกล้าที่จะตัดสินใจพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง



การครองตน ครองคน ครองงาน ตามมาตรฐานทางจริยธรรม

การครองตน

หมายถึง ความประพฤติ การปฏิบัติตนชอบด้วยคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ ข้าราชการ เป็นที่ยอมรับของบุคคลในส่วนราชการและสังคม ประกอบด้วยคุณธรรมควรแก่การยกย่อง โดยมีตัวอย่าง พฤติกรรม ดังนี้



๑. การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา

เช่น ละเว้นต่อการประพฤติชั่วและไม่ลุ่มหลงอบายมุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารีต่อบุคคลอื่นโดยทั่วไป

๒. การรักษาและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมาย

เช่น การรักษาและปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมาย ที่กำหนดไว้ประพฤติและปฏิบัติตนอันอาจเป็นตัวอย่างแก่ บุคคลโดยทั่วไป เชื่อฟังและให้ความเคารพต่อผู้บังคับบัญชา การตรงต่อเวลา เป็นต้น

๓. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เช่น ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลด ละ ความฟุ่มเฟือย ในการใช้ชีวิต ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต เป็นต้น

การครองคน

หมายถึง เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับ ยกย่อง ในสังคม ผู้ร่วมงาน อย่างเปิดเผย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถจูงใจให้เกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือ โดยมีตัวอย่างพฤติกรรม ดังนี้



๑. ความสามารถในการประสานสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้รับบริการ

๒. ความสามารถในการร่วมงานเป็นกลุ่ม สามารถจูงใจให้เกิดการยอมรับ และให้ความช่วยเหลือ

๓. ให้บริการแก่ผู้รับบริการด้วยความเสมอ ณะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ แนะนำในสิ่งที่ดี ตลอดจนให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

๔. การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ประพฤติ และปฏิบัติ ตรงหลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบ วิธีการที่กำหนด

๕. การเสริมสร้างความสามัคคี และร่วม กิจกรรมของหมู่คณะทั้งในและนอกหน่วยงาน ให้ความร่วมมือ หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น เสนอแนะ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องาน และให้ความสำคัญ ยกย่อง หรือให้เกียรติ แก่ผู้ร่วมงาน

การครองงาน

หมายถึง ประพฤติปฏิบัติงานในหน้าที่และนอกเหนือหน้าที่สม่ำเสมอ เต็มใจ มีจิตมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานที่ได้รับผิดชอบมีผลงานปรากฏที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการ ประชาชน มากกว่าผู้อื่นอย่างเด่นชัด มีความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดี โดยมีตัวอย่างพฤติกรรม ดังนี้

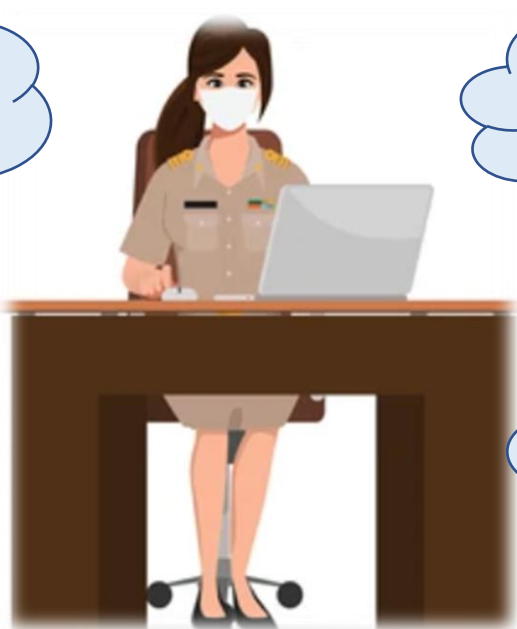
๑. มีความรู้ ความสามารถ
ในการปฏิบัติงาน

๒. ความรับผิดชอบ
ต่อหน้าที่

๕. มีผลงานดีเด่นที่เป็น
ประโยชน์ต่อราชการและ
สังคม

๓. ความขยัน และ
พากเพียรในการทำงาน

๔. ความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์และการพัฒนา
นวัตกรรม



สรุปโดย

นางสาวธิดารวรรณ ปรีดีย์
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป